



TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI

MUSTAFA V. KOÇ'UN

YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

19 Haziran 2008

Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxioffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Kemal Derviş, TÜSİAD'ın değerli üyeleri, sayın basın mensupları,

TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Zor bir dönemden geçiyoruz ve hepimiz, ekonomimizin, demokrasimizin, kurumlarımızın bu dönemi yara almadan atlatması konusunda üzerimizde ağır bir sorumluluk hissediyoruz.

Ülkemiz ve toplumumuz, 80 yılı aşkın bir süredir değişim içinde. Bu durum, aynı dönemde dünyanın da baş döndürücü bir hızla değişmesinin sonucu. İçinde yaşadığımız dünyaya ayak uydurabilmek için bizim de değişmekten başka çaremiz yok. Bu elbette yorucu bir süreç ama, bugüne kadar çok başarılı olduk.

Oldukça sert tartışmalardan geçmekle beraber, yine de bir milleti millet yapan temel özelliği korumayı başardık: Tasada ve kıvançta ortaklık ve aynı kaderi paylaşmak. Bunun sayesinde ki, “az gelişmiş” bir ülke olarak anılmaktan, “gelişmekte olan” bir ülke olarak anılmaya geçebildik. Ait olduğumuz grup içinde en yüksek potansiyele sahip, geleceği en parlak ülkelerden biri olarak görülmeye başladık. Şimdi gözümüz daha yükseklerde...

Ne yazık ki toplum olarak bu durumun gerektirdiği bir ruh hali içinde değiliz. Başarıyı ufukta görünce birbirleriyle kavga etmeye başlayan ortaklar, babalarının mirasını paylaşmayan kardeşler gibiyiz. Sanki her birimiz başka bir yöne gitmek istiyoruz. Bu gerçekten böyle mi? Aslında değil.

Bugün sokaktan herhangi birini çevirip nasıl bir gelecek, nasıl bir Türkiye hayal ettiğini sorun. Size karnını tasasız doyurduğu, gelecek endişesi duymadığı bir ülkeyi tarif edecektir. Çocuklarına eşitlik, adalet, sevgi ve şefkat duygularını aşılabilirdiği, gelişmiş vatandaşlık haklarından ve iyi yaşam standartlarından yararlandığı bir ülkeyi anlatacaktır. Bunun ifadesi olarak ortaya konan örneklerin, gelişmiş ülkelerin yaşam tarzını çağrıştırdığı görülecektir.

Bugün açıkça görüyoruz ki; bu ülkenin insanları, artık “gelişmekte” olmaktan “gelişmiş” olmaya terfi etmek istiyor. Hepimizin özlemi bu değil mi? Sahip olmaktan mutluluk duyacağımız ortak kader bu değil mi?

Öyleyse bunca yıldır güçlkle elde ettiğimiz kazanımları tehlikeye düşüren, demokrasimizi ve ekonomimizi erozyona uğratan, sistemimizi ayakta tutan kurumları yıpratın, Türkiye'yi dünyadan soyutlamaya çalışan bu siyasi söylem ve eylemleri nasıl izah edeceğiz? Siyaset sahnesindeki bu kör dövüşüne nasıl anlam vereceğiz?

Şu veya bu kesimin içinde yaşadığımız durumdan daha az sorumlu olduğunı düşünmüyoruz. Aksine ülkemizdeki birçok siyasetçinin hiçbir dönemde olmadığı kadar vahim bir “akıl tutulması” yaşadığına inanıyoruz.

Siyasetin kısa vadeli, dar kalıpları içine sıkıştırılan tartışmalarla, çatışmalarla ülke zaman yitiriyor, enerjimiz boş yere tüketiliyor. Yanlış anlaşılma meydan vermemek için şunun altını kuvvetle çizmeliyiz: Bugün ülke sathına yayılmış biçimde tartışılan, yalnızca siyaset sahnesini değil, tüm toplumu kamplara ayırmaya başlayan konuları önemsemediğimizi söylemıyoruz. Tartışmayı bırakıp işimize bakalım demiyoruz. Farklılıklarımızı yok eden, tek tip bir toplum özlemini dile getirmeye çalışmıyoruz. Aksine, sorunlarına sahip çıkan, onları tartışın, çözmeye çalışan farklılıklarını bir zenginlik olarak görüp onları koruyan bir yapıya ihtiyacımız olduğunu düşünmüyoruz.

Ancak, farklılıkların ve tartışmaların birbirini ve ülkeyi tüketen bir karakterde değil, gelişmenin lokomotifini olacak, bize hedeflerimize ulaşmada yardımcı olacak, yapıcı bir biçimde yaşanması gerektiği kanaatindeyiz. İşte bu nedenle, diyalog ve mutabakat bizim için içi boş sözcükler değil, geleceğimizi şekillendirecek hayati kavramlardır. Ama önce şu “akıl tutulması”ndan kurtulmak zorundayız.

Ekonomimizi yaklaşan yerel seçimlere göre değil, yaklaşan büyük küresel tehlikelere göre şekillendirmeliyiz. Küresel krizin etkilerinin üzerine, ekonomimizin büyüme dinamiklerindeki olumsuz gelişmeleri ve siyasi belirsizliği eklediğimizde ortaya çıkacak tabloyu iyi analiz etmeli ve stratejilerimizi buna göre oluşturmalıyız.

Yaşanan küresel kriz ve siyasi belirsizlik içinde enflasyon hedeflemesinin inandırıcılığından, IMF’in mali disiplininin ve AB çıpasından aynı anda yoksun kalmamalı ve taviz vermemeliyiz.

AB ile ilişkileri ülkenin uzun vadeli çıkarlarına endekslemeliyiz. Günlük siyaseti etkilemek açısından ihtiyaç duyulan dönemlerde AB ilişkilerini canlandırıp, riskli gördüğümüz dönemlerde uyumaya terk etmemeliyiz. Türkiye’nin önüne koyduğu gelişme çizgisindeki hedeflere ulaşmanın en belirgin destekleyicisinin AB tam üyelik süreci olduğunu nasıl göz ardı ettiğimizi kavramak mümkün değil.

Yaşadığımız “akıl tutulması”nın başka dışa vurum biçimleri de var. Kritik bir ortamda siyasi çekişmeleri toplumun her kesimine yayarak siyaset sahnesindeki kutuplaşmayı, toplumsal bir ayrışmaya dönüştürüyoruz.

Biz yüzümüzü ne kadar batıya çevirmiş olsak da mevcut kültürümüz itibariyle bir doğu toplumuyuz; Akdenizliyiz. Duygularımız aklımızın önünde gider. Ateşli mizacımız, en küçük bir kıvılcımla alev alan çıralı tahtalara benzeyen yapımız ortadayken, en hassas ortamlarda en kışkırtıcı söylemleri nasıl benimseyebiliyoruz? Binbir emekle oluşturduğumuz kurumların üzerini bir kalemde çizmeye gönlümüz nasıl elveriyor? Rejimi ve onun temel direklerini yıpratmayı nasıl göze alıyoruz? Bu kadar mı kendimizi kaybettik?

Eleştiri ve tartışma demokrasinin temel taşlarıdır. Ancak demokrasi aynı zamanda “ortak akıl” bulma rejimidir. Ortak akla ulaşmanın yolu da diyalog ve uzlaşmadır. Gelişmiş demokrasiler bunu bireysel inisiyatiflerin yanı sıra kurumsal yapılar içinde gerçekleştirirler.

Birbiriyle yıllardır kıyasıya savaşan iki ülkenin idarecileri bile çatışmalara son verip aynı masaya oturabiliyor. Durum böyle iken, aynı ülkenin siyasetçilerinin birbirleriyle görüşmemelerinin, diyalog içinde sorunlara çözüm aramamalarının haklı bir gerekçesi olabilir mi?

Değerli Üyeler,

Bazı şeyleri telaffuz etmekten kaçınarak onların olmasını geciktirebileceğimiz veya engelleyeceğimiz inancına kapılmak son derece yanlış. Küresel krizden söz etmezsek, kriz kapımızı çalmaz inancıyla hareket edemeyiz.

Eğer bu “beklenti yönetimi” niyetine yapılıyorsa, açıktır ki, beklenti yönetimi demek, eleştirilere, uyarılara kulak tıkayarak etrafa iyimserlik yaymak anlamına gelmemektedir.

Eğer,

- ekonominin her yönünü kapsayan, sektörleri birbirleriyle ilişkileri içinde değerlendiren, dünyadaki gelişme eğilimlerini dikkate alan bir stratejiniz varsa,
- mevcut stratejinizi, sağlam temelleri olan, inandırıcı programlar ve eylem planları ile destekleyebiliyorsanız,
- bu stratejiyi, programları, planları ilgili kesimlerle birlikte, onların görüşlerini de dikkate alarak hazırlamışsanız,
- bittikten sonra bunların iletişimini yaygın biçimde yapmışsanız,

bir beklenti yönetiminden söz edebilirsiniz.

Yaklaşan tehlikeyi bilen, risklerini yöneten, ekonominin bileşenlerine yön ve güven veren bir ekonomi, iyi beklenti yönetimi yapıyor demektir. Risklere karşı önlem almak, eğer sizi etkisi altına alırsa krizle mücadele etmek, her şeyden soyutlanmış bir biçimde yapılamaz.

Ülkenin, toplumun gitmeye çalıştığı yönün de hesaba katılması, kriz ortamından çıkış ile ilgili senaryoların da hazır olması gerekir. Çünkü böyle ortamlar ülkemiz açısından aynı zamanda büyük fırsatları da beraberinde getirir.

Küresel bir oyuncu olmak istiyoruz, ama kendimize ait bir oyun planına henüz sahip değiliz. Bu sadece ekonomi için geçerli değil. Sosyal hayat için de aynı şeyi söyleyebiliriz.

Tutun ki bizi hedeflerimize götürecek bir yeni büyüme stratejisini benimsedik. Bunun ekonomi politikalarını oluşturduk. Küresel krizi başarıyla savuşturduk ve kendi rotamızda ilerlememizin önü açıldı. Önümüze koyduğumuz planı hangi insan kaynakları ile gerçekleştireceğiz?

Yarıdan fazlası genç ve donanımsız insanlardan oluşan nüfusumuzu, çağdaş gelişmenin dinamiklerini yakalayacak, hatta onun önüne geçecek bilgi birikimiyle nasıl donatacağız? Ülkemizin bir eğitim stratejisinin olması, bir sanayi stratejisinin olması kadar önemli değil midir?

Ve son olarak bütün bu alanlarda bir şeyler gerçekleştirmek için, bunun dinamiklerini harekete geçirecek, kararlarını alacak ve uygulayacak olan, yapıcı siyasete, ortak akla ve toplumsal mutabakata ihtiyacımız yok mu?

Demokrasimizin standartlarını yükseltmeden, hukukumuzu bu demokratik standartlara uydurmadan, kuvvetler ayırımına dayalı, laik, demokratik hukuk devleti anlayışını ve bireysel özgürlükleri herkesin asgari müşterehi haline getirmeden ekonomik ve toplumsal gelişmenin önünü açmak mümkün müdür?

Değerli başkanlar, değerli üyeler,

Bizler birer meslek örgütü olmanın ötesinde, toplumun belli kesimlerinin sivil temsil örgütleriyiz. Birer toplumsal yönlendirme grubuyuz. Aynı gemide olma duygusunun yitirmeye başlandığını hissettiğimiz bu noktada, uyarılarımızı yüksek sesle dile getirmekle mükellefiz.

Bugün yaşadığımız kutuplaşmanın tarafları, siyaset sahnesinin bütün aktörleri bir şeyi çok iyi kavramalıdır: Türkiye kazananı olmayacak bir oyuna doğru ilerliyor. Kazanan olmayacak ama önlem alınmazsa ülke bir bütün olarak çok şey yitirecek.

Bu toprakların tarihi bize şunu öğretmiş olmalı: Bizim insanımız zengin bir çeşitlilik gösterir. Bu çeşitlilik bizim karakterimizdir. Hep birlikte belirli bir yönde değişir gelişiriz, ama bu süreç içinde karşımızdakini kendimize benzetmeye çalışmak boş bir uğraştır. Birlikte uyum içinde yaşamayı öğrenmek, farklılıklarımızı bir zenginlik olarak benimsemek zorundayız.

Aynı toprağın üzerinde, aynı bayrağın altında, “tasada, kıvançta ve kaderde ortak” yaşamak yeterli bir birleştirici unsurdur. Bundan gerisi siyasal-toplumsal bir mutabakatla ortak hedeflere yönelmek, yaşamdan beklentilerimizi, özlemlerimizi ve ideallerimizi gerçekleştirmektir.

Bugün açıkça ortaya çıkmaktadır ki, bu mutabakatı sağlayacak ilk adım kapsamlı bir Anayasa değişikliğidir. Her yöndeki endişe ve korkuları gideren, siyaseti kilitleyecek boşlukları olmayan, temel değerlerimizi muhafaza etmeye devam eden bir Anayasa etrafında mutabakat sağlamak sorunlarımızın çözümünde bir ilk adım olabilir.

Anayasa etrafında başlayan bir çatışmayı, yine anayasa etrafında dindirmeye çalışmak size çelişkili gelebilir. Biz burada Anayasa yapma anlayışının, Anayasa yapma biçiminin olumlu yönde belirleyici olacağını düşünüyoruz.

Yalnız siyasetçilerimizin değil, sivil toplumun, akademisyenlerin, yargı organlarının katıldığı kurumsal bir yapı içinde kapsamlı bir Anayasa değişikliğini tartışmanın iyi bir başlangıç olacağına inanıyoruz.

İlk kez olağanüstü bir dönemin ardından değil, tamamen demokratik bir yapı içinde tüm toplum kesimlerinin temsil edildiği katılımcı bir süreçte oluşacak bu kapsamlı anayasa değişikliğinin Türk toplumunun demokratik olgunlaşmasına büyük katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Gelin Türkiye'nin geleceğine odaklanan, ülkemizi bugün bulunduğu yerden daha yukarı taşıyacak bir hamle ile bu sürüklenmeyi durduralım. Gelin toplumun tüm kesimlerini kucaklayan ortak bir değerler bütününe birlikte yaratalım.

Unutmayalım ki doğru yönde atacağımız her adım, çocuklarımızın daha güzel bir Türkiye'ye bir adım daha yaklaşması anlamına gelecektir.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.